

Hálaadás

a Pozsonyi Úti Református Egyházközség
állandó kiadványa
2018 reformáció

Tartalom

Berkesi Gábor: Reformációi paralellek – 2. oldal

Székely Tamás: Ima reformáció ünnepére – 5. oldal

Gyökössy Endre: Kálvin – 6. oldal

Kövespataki László: „Egyet tudok...” – 7-8. oldal

Bereczky Albert: Testestől, lelkestől... – 9. oldal

Reformációról gyermekeknek? – 10. oldal

Ajánló – 11. oldal

Alkalmaink – 12. oldal

SOLA GRATIA

Reformációi paralellek

É leték árán vállalt ügy, meg nem alkuvás, „vissza nem vonom, alá nem írom”, stb. Csak néhány a reformáció értékálló szlogenekből megélt jövőt teremő jelszavaiból. Ez a kor erről szólt, valamit, valakit fel, és megismerni, az élő Istent, és az Ő örök, kikezdhethetlen evangéliumát Jézus Krisztusban – nem hang, de lelki erőben fortissimo Igen kimondását mindezekre és vállalását még a halál árnyékában is. Csak néhány példa mindezekre:

1 A klasszikus, Worms 1521. Birodalmi nagygyűlés, egy napirendi ponttal: vonja vissza Luther Márton tanításait, „eretnek” irományait. Ha nem, kiátkozást von maga után, ami teljes jogvesztést jelent, bárki megölheti, nem számít bűnténynek. Elképesztő pillanat, mintegy háromszáz fő figyeli feszülten a történeteket, a nagy többség ragadozó dühvel és elszántsággal, van, ki kéjes örömmel, várva a reformátor összeomlását. Alig van szimpatizáns. Arányok: 300 az 1-gyel szemben. Megkezdődik a tárgyalás, sakálok és hiénák ordítják

halálszagú kihallgató tisztí betanult felszólításukat: „vonja vissza, vonja vissza”! Luther fél, hogyne félne, egyedül bárányként több száz farkas előtt. Ám minden rettegés ellenére győz benne a Bárány, Isten Báránya, az Agnus Dei, és elrebegi hatalmas példává lett hitvallását: „nem vonom vissza, ha csak azok alaptalanságát a Szentírásból ki nem mutatják. De nem is szabad lelkiismeretem, és szabad meggyőződéselem ellen cselekednem. Itt állok, másként nem tehetek, Isten legyen segítségemre!”

2 Leiden, Hollandia, 1572. Drámai a helyzet a spanyolok által blokád alá vett városban: elfogyott az élelem, éheznek a bentlakók, férfiak, nők, öregek, gyerekek, a helyzet tarthatatlanná válik. Küldöttség érkezik a polgármesterhez, azzal a mindenki által utált, de az életben maradás miatt megtenni szükséges javaslattal, hogy a gyerekek, öregek, betegek miatt adják meg magukat, a spanyolok által megküldött megadási szerződést írják alá. A polgármester erre kinyújtja két karját és ennyit mond reformátori elvágólagossággal:

itt a két karom, tőből vágjátok le, de én alá nem írok semmi féle megadást. Akkor mit tegyünk? Ingerült, ideges kérdés. Válasz: bízunk Isten megsegítő kegyelmében! Döbbszent csend. Még ilyen elvont döntés, vallási fanatizmus, gyakorlatlanság, mondhatnák teljes joggal, de nem szól senki. És estére a város felszabadul. (A hogyanról majd a vasárnapi igehirdetésben...)

3 Pozsony, 1673. Rendkívüli törvényszék, ellenreformáció. Kolonits Lipót, akkori érsek összehívatta Észak-Magyarország és Dunántúl több, mint négyszáz protestáns rektorát és prédikátorát (hívta ő az ország minden szolgálattevőjét, de a török nem engedte őket az általa megszállt területekről, így – furcsa paradoxon, az iszlám mentette meg prédikátorokat a keresztény Bécsből,

a biztos haláltól). Mindenkit külön behívtak, miután kellően megdolgozták őket (alig kaptak enni, inni a hosszú napok során), eléjük tettek egy ívet rajta három pont: 1. azonnal és gondolkodás nélkül áttérnek az egy igaz és hiteles római katolikus vallásra 2. ha nem, azonnal elhagyják az országot és véglegesen 3. ha ezt sem teszik meg, a legsúlyosabb büntetés vár rájuk. Írják alá, hangzott az ellentmondást nem tűrő, ideges felszólítás. Sokan megrendültek, bizonytalanná váltak, hiszen családjuk, gyermekeik voltak, de a többség nem írta alá. Vállalta hitét, meggyőződését, a gályarabságig menően. Megbilincselve útnak indították őket Bécsújhelytől az Alpokon át le Nápolyig, s kezdődött gályarabságuk iszonyú időszaka (abban az időben gályarabságra csak azt vitték, aki súlyos köztörvényes

bűnöző volt). Kik voltak ezek? Örültek? Fanatikusok? Nem. Hűségeselek. Talán az ő mártíromságuk miatt vagyunk még mi magyar reformátusok.

4 Magyarország, 1958. A közismerten nagy hangon „békepap” püspök előtt ott állt a beidézt „renitens” prédikátor. Bűne: tisztán hirdette a bűnbocsánat evangéliumát, sokan jártak hozzá, és nem volt hajlandó felolvasni a gyülekezetben a püspökök által írt blőd, a rendszert mindenben kiszolgáló körleveleket. Neked innen el kell menned – reccsent az előljáró szava. Itt egy írás, olvasd el, és ajánlom, hogy írd alá. Ha aláírod, viszonylag jó gyülekezetbe kerülsz máshol, ha nem, éhen is halhatsz családdal együtt. A papíron ez állt: megtagadom eddigi hitemet, lelki testvéreimet, barátaimat, és ezentúl csakis egyházam vezetősége utasítása szerint kívánok élni, szolgálni egyházamban. Megtagadni hitemet, lelki testvéreimet, imaközösségünket? Azt nem! Felesége is biztatta, alá ne írd, inkább családostul a hortobágyi szögesdrót. És nem írta alá. Életük nagy nyomorúságba került, később többször is feltette magának a kérdést: én megőrültem? Családom ellensége vagyok? De az Úr Isten, ahová száműzték, ott is gazdagon

megáldotta lelki munkáját. Reformáció akkor, azóta és most is.

Ha valaki megkérdezné, melyik éneket tartom a legreformátusabb éneket, én a 399.-et mondanám: „Imhol vagyok édes Uram Istenem, Kész vagyok mindenben néked engednem, Szent nevedért szörnyű halált szenvednem, Csak az igaz hitben ne hagyj tőled elesnem!” Álljon itt végül Sütő András gondolata: „de az egyszer megtalált igazságban kételkedésnek többé helye nincs”. Soli Deo gloria.

Berkesi Gábor

Ima reformáció ünnepére

Megváltó Urunk! Mi sokszor másnál keressük a megoldást és nem egyedül tenálad, Krisztusunk, hogy meglegljük nyomorúságainkból a kiutat. Sokszor próbáljuk megtalálni a legjobb eszközt, hogy elérjük céljainkat, hogy megújuljunk, hogy egyházunk valódi sikertörténet lehessen, pedig a mi megmaradásunk, szolgálatunk kiteljesedésének

egyedüli záloga az alázatos hit lehet, Urunk. Sokszor és sokféle módon szeretnénk kivívni magunknak bocsánatodat, mikor vétkezünk, mikor önmagunkba nézünk, és csak csalódottan sóhajtozunk: bocsásd meg, hogy nem egyedül a te kegyelmedben bízunk. Milyen sokszor kutatunk a bölcsesség forrása után, hogy mit kell tennünk, hogyan oldjuk meg, hogyan juthat az életünk nyugvópontra: pedig ezekre, a mi üdvösségünkre, a mi békeségünkre – mely nem evilági kompromisszum béke – hanem tőled kapott mennyei ajándék; mindezekre a te beszédedben, ígédben a Szentírásban találunk rá egyedül.

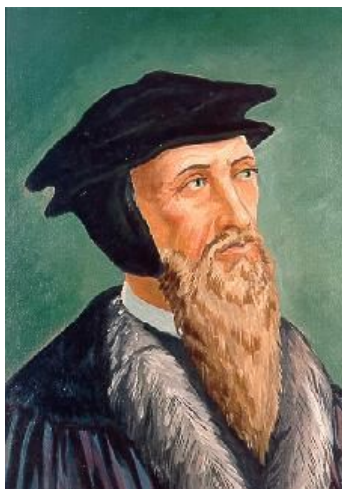
Milyen sokszor kell könyörögnünk saját megújulásunkért! Milyen sokszor kell könyörögnünk azért, hogy te formálj újjá bennünket, Krisztusban újjá teremtve élhessünk békeségben és a megbékélést szolgálatként magunk előtt látva szólhassuk a megbékélés ígéit. Mekkora csoda és mekkora hála indíthat bennünket Urunk, mikor üdvösségünk elénk ragyog! Mikor megszabadulunk nyomorúságukba terhelt bűneink rabságából és megélhetjük a benned

mege erősödött szövetség erejét! Mikor nem a bosszú, nem az elégtétel hajt bennünket embertársainkkal szemben, hanem szemünk előtt lebeghet az elengedett, a helyettünk vérrel kifizetett adósságok talentum ezreinek súlya! Bocsásd meg, mikor ez elhomályosodik előttünk, Urunk! Szeretnénk mindig éberek maradni, el nem feledni, hogy te velünk vagy. Ha pedig ez így van, senki sem lehet ellenünk. Mert te megtartasz, és mert mi nem keresünk újakat. Veled megbékélve embertársaink között is a megbékélés szolgálatában járunk. Ha pedig nem így volna Urunk, adj

megújulást: egyénileg és a közösségnek egyaránt, hadd térjen meg hozzád megbékélésre a mi egyházunk, és minden megújulásnak hadd legyen ez a legfontosabb célja és alapja.

Hogy legyen mindez a te dicsőségedre egyedül, most és minden időben. Ámen.

Székelty Tamás

Kálvin

Te! A szerénységnek hős apostola!
Nagyobb minden földi hatalmak uránál,
Dicséretet zengő dalra sose vágytál.
S akaratod ellen
Mondom e dalt rólad, te nagy, örök szellem!

Te! Az egyszerűség fehér oszlopa!
Szívedben az írás roppant erejével

Megállsz Róma ellen, ha vádol, ha kérlel,
S mind e világokra
Bibliai fényét lelked szétragyogja.

Te! Az eleven hit tiszta temploma!
Mikor minden már csak igazságot éhez,
Elhívod munkáddal örök Istenéhez.
S a szomjazó lelkek
Az egész világról csak Genfre figyelnek.

S Te! Az akaratnak szikla embere!
Bűnös Babylonban Spártát építesz fel,
Ahol az igazság él a szeretettel.
S árnyékemberből
Hited erejével hősöket emelsz föl!

Te! A vértanúknak lelki orvosa!
Koronás királyok reszketnek meg tőled,
Mikor buzdítod a máglyára menőket.
S földi hatalommal
Bátran szembeszállsz, az Evangéliommal!

Kálvin! Nagy időknek egész embere!
Törhetetlen fia drága Mesterednek,
Az írás utain milliók követnek.
Zendüljön a zsoltár,
Dicséret, dicsőség, hogy a miénk voltál!

Gyököcssy Endre

„Egyet tudok...”

Kövespataki Laci bácsi hazatért Urához

Mély megrendüléssel hallottuk, hogy Kövespataki László testvérünk, Laci bácsink, vasárnap hajnalban megtért Urunkhoz. Kövespataki László nyugalmazott postai főtanácsos, nagy tudású ember volt. Ifjúságát a kelenföldi gyülekezetben töltötte, majd a Budai gyülekezetbe (Szilágyi Dezső tér) került. Laci bácsi a Szilágyi Dezső téri budai „örök-ifi” csoport tagja volt, ott is konfirmált. Itteni társa, dr. Szentpály Gábor így emlékezik ebből az időből: „Laci rögtön kitűnt közülünk, szerényen, de valami különös tekintélyt sugározva. Ő a mi nyugodt erőnk volt: kimagaslott, amikor határozott és hit által vezérelt magatartásával lecsillapította a viharokat is. Sokáig nem találkoztunk, de 2009 után megszervezte a régi bibliakörösök rendszeres találkozóit, és a kör tovább működhetett. Csodálatos volt!” Hite mellett a Kádár-korszakban is kitartott. A Magyar Református Presbiteri Szövetség 1990-es újjászületésekor annak alapító tagja lett. A Presbiter című újság „Nytott szemmel” állandó rovatának szerkesztője, a Szerkesztőbizottság tagja.

A hetvenes években költözött a Pozsonyi út közelébe, 1976 óta gyülekezetünk tagja. Több évtizede presbiter, utoljára idén februárban vette fel a presbiteri tisztséget. Szerdai bibliakörünk elmaradhatatlan tagja, olykor vezetője, olykor igehirdetője volt. Vasárnap a presbiteriek istentisztelet előtti imádságát gyakran vezette: ilyenkor mindig hangsúlyozta, „ne csak a Pozsira kérjünk áldást, imádkozzunk a határon túliakért is, áldás legyen mindenütt”. Hálaadás újságunkban rendszeresen publikált, különösen vonzotta a hit és tudomány kapcsolata, melyről többrészes sorozatot is írt... Nem búcsúznak Laci bácsitól, hiszen tudjuk: lélekben ott ül majd a presbiteri padban, ahogy mindenkor. Hadd álljon itt inkább egy rövid igemagyarázata.

„Egyet tudok...” János 9,1-38

„– Te mindenestül bűnben születél, és te tanítasz minket?” – dühöngtek a saját bölcsességükről meggyőződött írástudók (=Ószövetség teológusai), s az őket szájtátva hallgató híveik... Mert ugye felháborító, hogy valaki csökönyösen a saját tapasztalatából indul ki, abból von le következtetéseket („Egyet tudok, noha vak voltam, most látok”) ahelyett, hogy őket, a „szaktekintélyeket” respektálná!

Valahányszor a Bibliaolvasó Kalauz szerint János evangéliumát olvassuk, engem lenyűgöz ennek az egyszerű, de józan embernek (ti. a gyógyult vakonszületettnek) rendíthetetlen állhatatossága, s a megtapasztalt kegyelemről való kitartó bizonyágtétele, kiállása az önhitt „okosokkal”, s az őket szolgai módon követő gyülekezettel (ahonnan őt ki is rekesztik) szemben! Semmi kételkedés nincs benne, Gyógyítójával szemben! Minél jobban meg akarják ingatni őt hitében, annál keményebben válaszol, egyenesen rájuk pirít: „Éppen az a csodálatos, hogy ti nem tudjátok...” A történet megkoronázása az, hogy amikor Jézus megszólítja, feltétel nélkül hisz benne!

De jó lenne, ha mi, mai keresztyének is ilyen megingathatatlanul, kételkedések nélkül ragaszkodnánk Urunkhoz, aki elhívása kegyelmében részesített bennünket. Ma divatos felfogás szerint a modern gondolkodó ember kételkedő is. Ezzel szemben mondom: ha a kegyelmet már megtapasztaltuk, ha Urunk szeretete már megélt valóság életünkben, akkor indokolatlan bármiféle kételkedés az Ige valósága felől! Igaz, Jézus a korábbi bizonyságok (naini ifjú, Lázár) ellenére a kételkedő Tamásnak adott újabb bizonyítékot - de mennyivel jobb a névtelenül gyógyult vak példáját követni...!”

Kövespataki László

Testestől, lelkestől...

...életemben és halálomban is

Megriadt világunkban mind több emberrel találkozunk, akit a jövő félelmes gondja csaknem összetör. Néha szinte fáj hallani, hogyan tudnak keresztyénnek látszó emberek utolsó menedékképpen az öngyilkosságra gondolni. A belső egyensúly megbomlóban van.

Már az is nagy ajándék lenne, ha vágyakoznánk belső nyugalomra. Amire az ember komolyan vágyik, azt igyekszik elérni. Keresi az utakat, töri magát, hogy a vágyott célt elérje. Sokan még ezt a kicsi kiindulópontot se tudják megtalálni. De akikben legalább ennyicske megvan, azok nem tudják hol kezdeni. Jó volna megpihenni az Isten tenyerén, hinni abban, hogy neki gondja van ránk, s bízni abban, hogy csakugyan gondviselő szeretet őrködik felettünk. Álomszerűen szépen hangzik, amiket a legkisebb teremtményeiről is gondot viselő mennyei Atyáról tanítottak nekünk.

El is tudjuk képzelni, hogy ha ezt igazán el tudnánk hinni, megtaláltuk volna azt a kősziklát, amelyen a legvadabb háborgásban is meg lehet pihenni. De mit ér ez az elképzelés vagy akár a vágyakozás, ha nem tudunk benne hinni s így nem tud a számunkra valósággá lenni.

Az út ugyanaz, aki a cél. Nincs más fundamentuma az életnek, csak Jézus Krisztus. Az a Jézus

Krisztus, aki nemcsak tanítója és ítélője, hanem szabadítója és megmentője is a benne hívőknek. Úgy

fundamentum, hogy az életét adta értünk. Nem is lehet másra gondolnunk, csak a megfeszített

Krisztusra. Az ő vére az ár, amelyen Isten a magáévá tett és gyermekévé fogadott.

A gondviselő Istenben csak az tud hinni, aki már megismerte a megváltó Istent. Szenvedésekben és próbatételekben csak az szabadíthat meg, aki már a bűneimtől megszabadított. Ezt a bűnbocsátó Krisztust kell keresni annak, aki a legvadabb megpróbáltatásokban is megtartó Krisztust meg akarja találni.

Olyan egyszerű a sorrend, ahogy a református hitvallás mondja: „Az én egyetlen vigasztalásom életemben és halálomban, hogy testestől-lelkestől nem a magamé, hanem az én hűséges Megváltómnak, a Jézus Krisztusnak tulajdona vagyok...” Ez után – csak ez után – következik, hogy „...rólam úgy gondot visel, hogy mennyei Atyám akarata nélkül egy hajszál sem eshetik le fejemről.” Az ő akaratából pedig akár a fejem is. A neki átadott élet egyetlen és mindenre elégséges vigasztalása, hogy életével is, halálával is dicsőítheti Istent.

*Bereczky Albert, 1944. október 14.
in: Csend, Elmélkedések 1939-1944*

Reformációról gyermekeknek?

Gyermekek a reformációról!

A hogyan minden évben, idén októberben is legalább egy hittanóránk témája csoportjainkban a reformáció. A kisiskolásoknál templomaink külső jegyeivel (pl. csillag, kakas), a berendezés szimbolikájával és ünnepeinkkel foglalkozunk. Az istentisztelet liturgiai elemeiről, címerünkről, a konfirmáció lényegéről, gyülekezetünk múltjáról és jelenéről – egyáltalán egy mai református gyülekezet felépítéséről már inkább a

nagyobbakkal beszélgetünk. Ezeken keresztül ismertetjük meg őket a reformáció történetével és fontosságával.

A különféle szemléltető- és segédeszközök, játékok, s főként énekeink és az imádság segítenek, hogy a minden egyes foglalkozás középpontjában lévő Szentírás és a történetek üzenetei életté válhassanak, örök életté Jézus Krisztusban. Egyedül Isten kegyelme, ha ez meg tud valósulni, egyedül Ővé a dicsőség!

Horváth Éva, katechéta

Ajánló

Bibliapp

Mit tanított Jézus az adományozásról? Hogy is volt ez a tevével és a tű fokával? Mit üzen a számomra ma Isten? – mostantól bármikor és bárhol fel tudjuk lapozni a Bibliát, elolvashatjuk a napi bibliamagyarázatot, valamint kereshetünk a református

hitvallásokban, ehhez pedig mindössze egyetlen ingyenes applikációt kell letöltenünk mobil eszközünkre.

Elkészült a Bibliapp, a Magyarországi Református Egyház hivatalos mobil alkalmazása. Az okostelefonokra, tabletekre telepíthető program nem az első magyar nyelvű keresztyén applikáció, ám az egyetlen, amelyik

- 2 magyar nyelvű bibliafordítás és
- 1 napi igemagyarázat mellett
- a Heidelbergi Kátét és
- a Második Helvét Hitvallást is magában foglalja.

Nemcsak a napi csendességünkben lehet hasznunkra, de segítségével könnyen utánanézhethetünk egyházunk tanításának egy-egy minket érdeklő kérdésben, és a vonatkozó bibliai szakaszokat is egy kattintással elérjük. Az alkalmazás tovább bővíülhet a jövőben, ha elkészül az új református énekeskönyv, azonban addig is igazán hasznos útítárs és iránytű lehet a mindennapok forgatagában.

Bibliapp

Szentírás,

bibliaalvasó kalauz,

hitvallásaink

Telepítés

A Biblia mindenkié – valljuk, ezért az alkalmazás ingyenesen letölthető – androidos eszközökre a Google Play áruházból, Apple termékekre pedig az AppStore felületéről.

MRE Kommunikációs Szolgálata

Luther megmondja

Válogatás Luther asztali beszélgetéseiből

Luther 2014-ben megjelent – magyar nyelven az eddigi legbővebb kiadású – Asztali beszélgetéseinek gyűjteményéből válogattunk össze egy zsebkönyvnyi gondolatot ebben a kis kötetben. A reformátor szavai elgondolkodtatnak, jókedvre derítenek, mélyíthetik hitünket és lelki életünket, bátoríthatnak az élet

nehézségei közepette. Vigyük magunkkal, és lapozzuk fel, ha elcsendesedésre, vigasztalásra vagy éppen egy kiadós hahotára van szükségünk. Mindez elfér a zsebünkben e könyv formájában, de a Luther megmondja Facebook-oldalon akár a telefonunk segítségével is magunkhoz vehetjük az evangélium örömhírét – lutheri humorral fűszerezve.

Luther Kiadó, 2018. 1500 Ft

Alkalmaink

Október 31. Reformáció, szerda 18 óra, Frangepán utca: négy gyülekezet ünnepe

November 26-28. Tanácsterem, adventi evangélizáció

December 2. Advent I. Vasárnap 10 óra, úrvacsora

December 8. szombat 16 óra, Adventi családi délután, készülődés

December 15. szombat, 19 óra, Osztrák-Magyar Haydn Zenekar koncertje – belépőjegyes alkalom

December 16. ADVENT III. vasárnapja, 10 óra, zenés áhitat a Hálaadás kórusal

December 22. szombat 10 óra, a Baba-mama-papa kör karácsonya

December 23. ADVENT IV. vasárnapja, 10 óra, Karácsonyi énekes istentisztelet

December 24. Szenteste 15 óra, Áhitat